

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ФІНАНСІВ

ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

*МАТЕРІАЛИ І МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ*

26-28 вересня 2013 року

Луганськ – Феодосія
2013

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
(Протокол № 1 від 13 вересня 2013 р.)*

Загальна редакція: д.е.н., проф. Свірідова Н.Д.

Редакційна колегія: д.е.н., проф. Бузько І.Р.

д.е.н., проф. Калінеску Т.В.

д.е.н., проф. Костирко Л.А.

д.е.н., проф. Ляшенко О.М.

д.е.н., проф. Максимов В.В.

д.е.н., проф. Свірідова Н.Д.

д.е.н., проф. Чиж В.І.

Економіка і фінанси: теорія та практика: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, м. Феодосія, 26-28 вересня 2013 р. – Луганськ: Вид-во «Ноулдж», 2013. – 400 с.

Зміни, що відбуваються в економічному житті регіонів та країн, потребують дослідження актуальних проблем економіки і фінансів. Поширеними є проблеми та перспективи сталого розвитку регіонів та їх підприємств, забезпечення фінансового механізму їх самодостатності, стимулювання розвитку індустрії гостинності, розвитку банківської справи, здійснення обліку, аналізу і аудиту у контексті Європейської інтеграції, а також зосередження уваги на податкових імперативах та вирішення проблем в сфері міжнародної економіки.

Збірник містить тези доповідей учасників першої Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка і фінанси: теорія та практика», яка відбулась 26-28 вересня 2013 року у м. Феодосія. У публікаціях висвітлено широке коло питань теоретичних та прикладних аспектів економіки та фінансів як регіонів, так і світу в цілому.

Видання призначено для науковців, аспірантів, студентів, фахівців державних і регіональних органів управління, підприємств, а також зацікавлених проблемами економіки та фінансів і фахівців-практиків усіх галузей.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальність за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність та достовірність наведених фактів, цитат, власних імен, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 33

ББК 65

© Колектив авторів, 2013

© Вид-во «Ноулдж», 2013

ВПЛИВ ПОДАТКОВИХ ІМПЕРАТИВІВ НА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

IMPACT OF TAX IMPERATIVES ON THE DEVELOPMENT OF SOCIAL SECURITY

О. О. Недобіга, М. І. Кулешина

*Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля,
м. Луганськ, Україна*

Одним з найважливіших питань на сьогодні в Україні є визначення впливу податкових імперативів на розвиток соціальної безпеки суспільства, оскільки дуже важливе значення для держави має забезпечення високого рівня соціальної та економічної безпеки, раціональна побудова системи яких залежить від ефективного, справедливого податкового законодавства, виконання якого є обов'язковим. Гідна система соціальної безпеки підвищить рівень життя населення, а отже покращиться її соціально-економічний рівень розвитку України. Тому подальше вивчення цього питання є актуальним.

Питання щодо соціальної безпеки суспільства досліджували у своїх працях такі вітчизняні вчені, як І. А. Лапшина [1], О. Є. Дахнова [2], О. І. Ляш [3] та інші. Однак це питання потребує постійного дослідження, оскільки з розвитком податкової системи та економіки країни та світу взагалі необхідний також і розвиток та удосконалення системи соціальної безпеки.

Метою дослідження є визначення впливу податкових імперативів на розвиток соціальної безпеки.

Проблеми соціальної та податкової політики, займають вагомє місце у політиці будь-якої країни. Невирішеність проблем у податковому законодавстві в Україні сьогодні є один з головних чинників появи та розвитку низки загроз в різних сегментах національної безпеки, у тому числі соціальної.

Узагальнюючи існуючі підходи до визначення соціальної безпеки, можна виокремити такі: захист прав і свобод людини, духовних і матеріальних цінностей суспільства, забезпечення офіційно встановлених нормативів, що визначають якісний рівень життя людини і суспільства, захист життя, психічного здоров'я людей, захист життя та важливих соціальних інтересів особи і суспільства від внутрішніх і зовнішніх загроз [1].

Якщо розглядати податкові імперативи як обов'язкові правила поведінки у податковій сфері, до них можна віднести закони, накази та вимоги щодо оподаткування.

Соціальна безпека реалізується через комплекс організаційно-правових норм, і відповідних їм інститутів безпеки, фінансових інструментів і важелів захищеності соціальних інтересів суспільства й держави від певних загроз, належний рівень забезпечення офіційно встановлених соціальних стандартів та гарантій, що визначають якісний рівень життя людини і суспільства.

Слід звернути увагу на роль податкової політики в соціальній безпеці, оскільки саме податки є головним джерелом наповнення бюджету, отже й головним джерелом фінансування соціальної сфери. Податки, а особливо характер їх стягнення, впливають на соціальний стан населення, а також на рівень їхнього життя.

Однією з основних функцій податків є соціальна, яка дає змогу вирішити блок соціальних проблем шляхом перерозподілу фінансових потоків між окремими категоріями населення та за допомогою системи трансфертних платежів, обмеження податкового навантаження для громадян з низьким рівнем доходів, активізацію та підтримку виробництва соціально значимих товарів; стимулювання розвитку людського капіталу; стимулювання житлозабезпечення населення та податкової підтримки молодих сімей з дітьми.

Податки безпосередньо впливають на соціальну сферу, оскільки завдяки їм фінансуються охорона здоров'я, освіта, соціальний захист, забезпечується виконання державних соціальних гарантій.

Основні соціальні загрози в Україні – бідність, майнова та фінансова диференціація населення, звуження доступу до медицини, освіти і культури — досягли небезпечних масштабів, які становлять

реальну загрозу економічній та навіть національній безпеці держави [2, с. 251].

На жаль, Україні ще далеко до відносної незалежності соціальної системи, яка залежить від коливань зовнішньої кон'юнктури, оскільки вона не є само- організованою системою, яка автоматично може нівелювати негативний вплив чинників зовнішнього середовища. Очікувані перспективи економічного зростання чи спаду в регіонах часто не співставимі з можливими соціальними загрозами, які здатна ліквідувати лише обгрупована система соціальної безпеки [3, с. 32].

Отже, виходячи з вищезазначеного можна зробити висновок, що соціальна безпека формується під впливом ряду багатьох чинників, одним з яких є оперативність податкових імперативів. Завдяки покращенню ефективності та раціональності податкового законодавства, як в економічному, так і в соціальному аспекті, можна досягти покращення рівня життя населення та соціальної безпеки в цілому.

Література

1. Латишкі І. А. *Забезпечення соціальної безпеки України в умовах глобальної кризи* : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/V1ca/Ekon/2009_31/23.pdf

2. Дахнова О.Є. *Соціальні аспекти економічної безпеки України* / О.Є. Дахнова // *Зовнішня торгівля: право, економіка, фінанси*. – 2012. – №3. – С. 245-252.

3. Лвиш О. І. *Системна парадигма соціальної безпеки на різних рівнях суспільної ієрархії* / О. І. Лвиш // *Механізм регулювання економіки*. – 2011. – № 2. – С. 23-32.